

Nationaal
Psychotrauma
Centrum

Themadossier Naoorlogse generaties WO2

Literatuurlijst voor zorgprofessionals

Bachem, R., Levin, Y., Zhou, X., Zerach, G., & Solomon, Z. (2018). [The Role of Parental Posttraumatic Stress, Marital Adjustment, and Dyadic Self-Disclosure in Intergenerational Transmission of Trauma: A Family System Approach](#). *Journal of marital and family therapy*, 44(3), 543-555.

Wanneer men kijkt naar het overdragen van PTSS bij veteranen op hun vrouwen en kinderen, is het belangrijk om ook de kenmerken van de familieleden en hun onderlinge dynamiek mee te nemen. Uit dit onderzoek blijkt dat de moeder en de kracht van de huwelijkse band een centrale rol speelt in de traumaoverdracht op de kinderen.

Danieli, Y. (1998). [International handbook of multigenerational legacies of trauma](#). Springer Science & Business Media

In dit gezaghebbende handboek onderzoekt een internationale reeks wetenschappers de blijvende erfenis van sociale trauma's als oorlog, genocide, e.d. Zoals de situatie van families van overlevenden van de Holocaust, overlevenden van de atoombom in Japan en tevens die van de kinderen van nazi's.

Dashorst, P. (2016). Opgroeien met de oorlog. De behandeling van naoorlogse generaties. *Cogiscope: tijdschrift over gevolgen van schokkende gebeurtenissen*, 13(2), 17-20.

Wat zijn de klachten en kenmerken van de zogenoemde naoorlogse generatie? En wat is het behandelaanbod? Psychiater Patricia Dashorst bericht vanuit de behandelpraktijk.

Haverkate, S. (2018). ['The ordinary magic'. Een narratief onderzoek naar veerkracht en trauma bij drie generaties Joodse Nederlanders](#). [sl]: sn.

Dit onderzoek vertrekt vanuit een narratief perspectief, aansluitend op cultural memory studies en tracht zo meer inzicht te verwerven in de wijze waarop de eerste, tweede en derde generatie Joodse Nederlanders betekenis geven aan hun leven in het licht van de Holocaust. De 'Dialogical Self Theory' vormt de theoretische fundering en de analysemethode van dit onderzoek.

Kindermans, Geertje (2021), [De Molukse ziel - pleidooi en portret](#), *De Psycholoog*, 2 juli 2021

Een groep van 12.500 Molukkers die zeventig geleden naar Nederland kwam, zou maar even blijven. Maar zijn er nog altijd. Een groep met een gemeenschappelijk trauma, dat is overgegaan op de volgende generaties. Is het nodig deze groep gespecialiseerde hulp aan te bieden? De Molukse gz-psycholoog Bram Latumahina zegt van wel.

Kok, M. de (2019). [Getraumatiseerde ouders en de relatie met hun kinderen. Over de moeilijkheden en de kans deze te boven te komen](#). *Kind & Adolescent Praktijk*, 18(1), 6-13.

Getraumatiseerde ouders beschikken over manieren om de impact van traumatisering te 'bufferen'. Door de inzet van een steunend netwerk bijvoorbeeld.

Lindenberg, J. and C. van den Eijnde (2021). [Vragen onder de naoorlogse generatie: Verkennend onderzoek naar de hulpvragen en behoeftes onder de naoorlogse generatie](#). Leiden: Leyden Academy on Vitality and Ageing.

Het doel van dit onderzoek was het in kaart brengen van de hulpvragen en behoeftes van de naoorlogse generatie die terechtkomen bij de stichting Joods Maatschappelijk Werk (JMW), stichting Pelita en stichting de Basis (nu Nederlands Veteraneninstituut). Uit dit onderzoek kwam een veelheid aan behoeftes en hulpvragen naar voren. Deze varieerden van informatieve-, kennis- en sociaal-culturele activiteiten tot specifieke eerste en tweedelijnszorg voor problemen in het dagelijks leven en, met name psychische, klachten. Centraal zijn kwesties rondom herkenning en erkenning.

Quadrio, C. (2016). [Family therapy with families of Holocaust survivors](#). *Journal of Aggression, Maltreatment and Trauma*, 25(6), 618-634.

Het trauma van Holocaustoverlevenden kan doordringen tot de tweede en derde generatie. Vaak werkt een recente gebeurtenis zoals een sterfgeval of andere hechtingsgerelateerde crisis als een trigger voor het activeren van het trauma. In het artikel gaat de auteur ook in op mogelijke behandelingen van de kleinkinderen.

Stomp, O. (2021). [Podcastgesprek met familietherapeut Kitlyn Tjin a Djie over haar ervaringen met families en hulpverleners](#).

Kitlyn Tjin a Djie is familietherapeut. Door aandacht te besteden aan hun geschiedenis en ervaringen helpt ze families én hulpverleners.

Welscher, Maureen (2021), [Inez Schelfhout: 'In behandeling gaan kan een taboe doorbreken'](#)

Waarom kun je last krijgen van een oorlog die al was afgelopen toen je zelf nog geboren moest worden? Inez Schelfhout (zelf derde generatie Indisch), verbonden aan ARQ Centrum '45, legt uit hoe trauma's kunnen doorwerken in volgende generaties.

Wepster, D., et al. (2021) [Schaamte in de naoorlogse generatie: een exploratief onderzoek bij cliënten met tweedegeneratieproblematiek](#). *Tijdschrift voor Psychotherapie*, 47, 4. 297-310

Centraal in dit artikel staat de vraag naar empirisch bewijs voor schaamte in de naoorlogse generatie. Schaamte, specifiek als een gevolg van oorlog wordt aan de hand van casuïstiek en literatuur besproken.

Wind, F. d. (2020). De naoorlogse generatie verdient erkenning. *NIW* (6), 11-18.

Ook zij die na de oorlog geboren zijn, ondervinden psychische problemen. Er is behoefte aan hulp, maar het trauma van de tweede en derde generatie wordt niet erkend. Hoe komt dat? En wat is eraan te doen?

**Nationaal
Psychotrauma
Centrum**

Op de hoogte blijven?

De ARQ-bibliotheek | Information Support houdt de literatuur bij over Naoorlogse generaties. Bent u geïnteresseerd in deze attendering? Stuur dan een mail naar bibliotheek@arq.org, met als onderwerp: *Attendering Naoorlogse generaties*.